

Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΜΟΧΛΟΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΝ

του Νίκου Καραθανασόπουλου

Το παρόν άρθρο βασίζεται σε μια σειρά συλλογικές επεξεργασίες που έχουν γίνει στο Κόμμα για την καλύτερη προετοιμασία των δυνάμεών μας για τις εξελίξεις στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τις επικείμενες Δημοτικές και Νομαρχιακές εκλογές.

Στις θέσεις της ΚΕ του ΚΚΕ για τις Δημοτικές και Νομαρχιακές εκλογές (Σεπτέμβριος 2001) τονίζεται: «Οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ και της ΝΔ με αποφάσεις τους και με γενικότερες επιλογές τους πέτυχαν, ιδιαίτερα την τελευταία δεκαετία, η Τοπική Αυτοδιοίκηση (ΤΑ) να γίνει ουσιαστικός μοχλός διοχέτευσης και εφαρμογής αντιλαϊκών πολιτικών και μέσο για την παρέμβαση των μηχανισμών της κεντρικής εξουσίας στην κοινωνικο-οικονομική ζωή, με στόχο τον εγκλωβισμό του λαού στη λογική του συστήματος.

Οι θεωρίες περί «αποκέντρωσης» και «αυτοδιαχείρισης» που λανσάρονται, έχουν στόχο τον αποπροσανατολισμό του λαού, το ξεστράτισμα του κινήματος και τον εξοβελισμό των δημοκρατικών και αντιμονοπωλιακών διεκδικήσεων, που θέτουν σε αμφισβήτηση τα συμφέροντα του κεφαλαίου, τις επιλογές της ΕΕ στο επίπεδο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης».

Στην πορεία ένταξης της χώρας μας στην ΟΝΕ και της ενσωμάτωσης της ελληνικής οικονομίας στην ευρωενωσιακή αγορά, η ΤΑ χρησιμοποιείται σαν ένα ακόμη εργαλείο προώθησης και υλοποίησης των νεοφιλελεύθερων καπιταλιστικών αναδιαρθρώσεων. Μάλιστα στο ψήφισμα που εκδόθηκε μετά το τελευταίο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ (Θεσσαλονίκη, 29, 30.11 και 1, 2.12.2001) σημειώνεται αυτή ακριβώς η συμβολή της ΤΑ. «Η ένταξη της χώρας μας στην ΟΝΕ αποτέλεσε μια μεγάλη εθνική επιτυχία η οποία σε μεγάλο βαθμό βασίστηκε στις θυσίες του ελληνικού λαού. Υπογραμμίζουμε με έμφαση ότι οι αιρετοί της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στηρίξαμε έμπρακτα την προσπάθεια του προγράμματος σύγκλισης, αφού στην περίοδο αυτή υπήρξε:

- Περικοπή συγκεκριμένων πόρων της Αυτοδιοίκησης, τέλη κυκλοφορίας για έξι χρόνια.
- Ουσιαστική μετάθεση της χρηματοδότησης του 50% του προγράμματος στήριξης του ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ (ΕΠΤΑ) κατά δύο χρόνια».

Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια με οικονομικά και διοικητικού χαρακτήρα μέτρα η ΤΑ έχει ενεργητική συμβολή στην εμπορευματοποίηση των κοινωνικών αγαθών, στην προώθηση των ιδιωτικοποιήσεων, στην αντιδραστική αλλαγή των εργασιακών σχέσεων. Προσπαθούν να διαμορφώσουν ένα καλύτερο πλαίσιο δράσης του κεφαλαίου, αλλά και να περιορίσουν τις δυνατότητες παρέμβασης του λαϊκού κινήματος μέσα και από την ενίσχυση των μηχανισμών καταστολής (δημοτική αστυνομία).

Οι αλλαγές στη Δημόσια Διοίκηση και στην ΤΑ παρουσιάζονται από την κυβερνητική προπαγάνδα σαν απαραίτητα εργαλεία για την ανάπτυξη, για την εκπλήρωση του «νέου εθνικού στόχου», της λεγόμενης πραγματικής σύγκλισης.

Οι διοικητικές αναδιαρθρώσεις που έχουν γίνει μέχρι σήμερα, αλλά και αυτές που σχεδιάζονται εντάσσονται στις ανάγκες της καπιταλιστικής ανάπτυξης της χώρας μας. Προωθούνται για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων του κεφαλαίου, τον εκσυγχρονισμό του συστήματος. Δεν πρόκειται να οδηγήσουν στην άμβλυση, αλλά, αντίθετα, επιδεινώνουν τις οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες.

Η ανάπτυξη δεν είναι μια διαδικασία που γίνεται με διοικητικές και τεχνολογικές επιλογές, δήθεν ουδέτερες κοινωνικά. Ανάπτυξη που να ωφελεί ταυτόχρονα την πλουτοκρατία και τις λαϊκές δυνάμεις δεν μπορεί να υπάρξει.

Ο χαρακτήρας της ανάπτυξης και το ποιον εξυπηρετεί, εξαρτάται από το ποιος έχει τα μέσα παραγωγής στα χέρια του και ποιος ιδιοποιείται τα αποτελέσματά της.

ΔΙΑΥΛΟΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΛΑΪΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σήμερα οι οργανισμοί της ΤΑ συμμετέχουν ενεργά στην προώθηση των αναδιαρθρώσεων μέσα από την:

- Εκποίηση της δημόσιας και δημοτικής περιουσίας, των πλουτοπαραγωγικών πηγών.
- Προώθηση των ιδιωτικοποιήσεων. Συμμετέχουν στην απελευθέρωση των αγορών (μεταφορών, ενέργειας, εργασίας κλπ.). Συμβάλλουν στην ιδιωτικοποίηση τομέων που έχουν αρμοδιότητα, όπως στους τομείς καθαριότητας, στην κατασκευή έργων με τη μέθοδο της αυτοχρηματοδότησης (πάρκινγκ, πλατείες, χώροι άθλησης και αναψυχής).
- Εμπορευματοποίηση υπηρεσιών της ΤΑ αλλά και αρμοδιοτήτων που της έχουν παραχωρηθεί από την κεντρική εξουσία, ιδίως στους τομείς της Παιδείας, Πρόνοιας (ΚΑΠΗ, Παιδικοί σταθμοί, κλπ.).

Σ♦ αυτές τις κατευθύνσεις ανταποκρίνεται η επιλογή του μοντέλου ΤΑ - επιχείρηση, δήμαρχος (νομάρχης) - διαχειριστής. Είναι χαρακτηριστικό αυτής της εξέλιξης ότι για την εξυπηρέτηση της επιχειρηματικής δράσης των οργανισμών της ΤΑ, προωθείται:

- Η τοποθέτηση μάντζερ στο πλάι του δημάρχου.
- Η επιβολή δεικτών αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας.

Εναρμονίζονται οι λειτουργίες της ΤΑ με τη λογική της ανταγωνιστικότητας, προσαρμόζονται στους νόμους της αγοράς και της «αποτελεσματικότητας», για τη δημιουργία οργανισμών ΤΑ πλεονασματικών, χωρίς ελλείμματα.

Αξονας με βάση τον οποίο αναπτύσσεται η όποια δραστηριότητα της ΤΑ είναι η λογική της ανταποδοτικότητας. Μια βαθιά ταξική επιλογή με την οποία υποβαθμίζονται ακόμη περισσότερο οι συνθήκες ζωής των λαϊκών στρωμάτων, οξύνονται οι ανισότητες ανάμεσα στους πλούσιους και τους φτωχούς δήμους (νομούς), η κοινωνική πόλωση.

Ενισχύεται ο εναγκαλισμός της ΤΑ με το ιδιωτικό κεφάλαιο και τα συμφέροντά του, η ανάθεση σε αυτό της διαχείρισης αρμοδιοτήτων και τομέων δράσης της, η εκμετάλλευση από αυτό ακόμη και της γης, των ελεύθερων χώρων και του πρασίνου.

Επεκτείνεται η ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της δημιουργίας δημοτικών επιχειρήσεων με κριτήριο την κερδοφορία, στις οποίες προωθείται η ανατροπή των εργασιακών σχέσεων. (1) Μάλιστα, το 1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημοτικών Επιχειρήσεων που πραγματοποιήθηκε στην Κασσάνδρα Χαλκιδικής (24 και 25 Μαΐου 2002) με πρωτοβουλία του Δήμου Καλαμαριάς, είχε σαν στόχο την «ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των δημοτικών επιχειρήσεων, τη θέσπιση ενός καινούργιου θεσμικού πλαισίου λειτουργίας τους», για να μπορούν «να είναι ανταγωνιστικές προς τους ιδιώτες». Για το σκοπό αυτό αποφασίστηκε να ζητηθεί από την κεντρική εξουσία η ακύρωση του σημερινού φορολογικού καθεστώτος που διέπει τις δημοτικές επιχειρήσεις, το οποίο παράγει λογιστικά ζημιολόγους και χαμηλής κερδοφορίας δημοτικές επιχειρήσεις, η άρση των διοικητικών περιορισμών για την πρόσληψη προσωπικού από τις δημοτικές επιχειρήσεις και η άρση των περιορισμών συμμετοχής τους στα επιχειρησιακά προγράμματα του Γ΄ ΚΠΣ.

Σ♦ αυτά τα πλαίσια αξιοποιούνται τα ευρωενωσιακά προγράμματα μέσα από τη δημιουργία εταιριών διαχείρισης από κοινού με ιδιωτικές επιχειρήσεις, οι οποίες δραστηριοποιούνται σε αυτόν τον τομέα, εκτός των άλλων, για την ενσωμάτωση και τη διαφθορά των συνειδησεων.

Η ΤΑ συμμετέχει ενεργά στην απελευθέρωση της αγοράς εργασίας και στην ανατροπή της κοινωνικής ασφάλισης μέσα από την εφαρμογή των Τοπικών Συμφώνων Απασχόλησης (ΤΣΑ) και των προγραμμάτων για την «αντιμετώπιση» της ανεργίας.

ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Οι επιλογές της άρχουσας τάξης για τα ζητήματα του κράτους και της δημόσιας διοίκησης εκφράστηκαν ολοκληρωμένα από την πρόσφατη ομιλία του κ. Σημίτη στη συνεδρίαση του Εθνικού Συμβουλίου Διοικητικής Μεταρρύθμισης (20.5.2002). Αυτές είναι:

«Ο «εκσυγχρονισμός του κράτους» αποτελεί κύρια παράμετρο αυτής της ευρωπαϊκής προοπτικής της πραγματικής σύγκλισης. Ο εκσυγχρονισμός και η αναγέννηση της δημόσιας διοίκησης είναι ένας μεγάλος στόχος... Η κυβέρνηση εφαρμόζει ένα ευρύ πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων στη διοίκηση.

● Προχωράμε με σταθερά βήματα και αντικαθιστούμε εδραιωμένες, γραφειοκρατικές και αντιαναπτυξιακές δομές του διοικητικού μας συστήματος με νέους θεσμούς και πρακτικές.

● Οικοδομούμε το σύγχρονο κράτος ως στρατηγείο για την ισόρροπη ανάπτυξη όλων των περιφερειών της χώρας.

● Αποβλέπουμε στην πραγματική σύγκλιση με τις άλλες χώρες της ΕΕ σε επίπεδο δημόσιων υπηρεσιών - μια καθοριστική εξέλιξη που θα επιταχύνει τη σύγκλιση σε όλους τους άλλους τομείς, στην οικονομική ανάπτυξη και στο κοινωνικό κράτος...

... Έχουμε τρεις अपαράβατες αρχές: Διαφάνεια, Αξιοκρατία και Αποτελεσματικότητα».

Στα πλαίσια της «διαφάνειας» και της «βελτίωσης» της λειτουργίας των ΟΤΑ προωθούνται μέτρα, όπως:

● Οι διαδημοτικές και διανησιωτικές συνεργασίες των ΟΤΑ.

● Η εφαρμογή διπλογραφικού συστήματος στους ΟΤΑ άνω των 5.000 κατοίκων.

● Η υποχρεωτική δημιουργία ταμειακών υπηρεσιών στους ΟΤΑ άνω των 5.000 κατοίκων.

Συμπερασματικά τα όποια μέτρα «εκσυγχρονισμού» του κράτους και της δημόσιας διοίκησης εντάσσονται στα πλαίσια της ενσωμάτωσης της χώρας μας στις ευρωενωσιακές δομές. Γι♦ αυτό άλλωστε στην πρόσφατη αναθεώρηση του Συντάγματος καθορίστηκε ότι οι βαθμοί της ΤΑ είναι δύο (πρώτος και δεύτερος), χωρίς να προσδιορίζονται. Σε αυτή τη διάταξη βασίζονται και οι προτάσεις κατάργησης ως αιρετού οργάνου της Νομαρχίας, και η σύσταση κάποιας μορφής αιρετής περιφέρειας, η οποία βρίσκεται μέσα στις κατευθύνσεις της ΕΕ για διοικητική διαίρεση σε επίπεδο πόλης και περιφέρειας.

Τα όποια μέτρα εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης δεν έχουν να κάνουν τόσο με την καλύτερη εξυπηρέτηση του λαού, άλλωστε τέτοιου είδους ζητήματα που αφορούν χρονοβόρες διαδικασίες έχουν λυθεί εδώ και δεκαετίες σε άλλα κράτη της ΕΕ, όσο με την προώθηση των καπιταλιστικών αναδιαρθρώσεων και τη δημιουργία ενός ευνοϊκότερου πλαισίου δράσης του κεφαλαίου.

Στο όνομα της «αποκέντρωσης» γίνεται μια συνεχής μεταφορά αρμοδιοτήτων του κράτους σε κατώτερα διοικητικά όργανα, τις Περιφέρειες, τους Νομούς και τους Δήμους. Ταυτόχρονα το κράτος (κράτος-στρατηγείο) αναλαμβάνει ένα ισχυρότερο κανονιστικό ρόλο, τόσο όσον αφορά το πλαίσιο δράσης των οργάνων της δημόσιας διοίκησης όσο και τον έλεγχο. Η κεντρική εξουσία έχει την ευθύνη για τον πλήρη καθορισμό των κατευθύνσεων δράσης, του ρόλου και του περιεχομένου της ΤΑ για την επιβολή των κανόνων λειτουργίας και άσκησης της πολιτικής τους.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία, η κεντρική εξουσία επιδιώκει:

- Να αποποιηθεί των ευθυνών της για τα λαϊκά προβλήματα.
- Να αποπροσανατολίσει το λαϊκό κίνημα και να υποβαθμίσει τις διεκδικήσεις σε τοπικό επίπεδο.
- Να αναδείξει την ΤΑ σε μηχανισμό προώθησης και υλοποίησης των αναδιαρθρώσεων, της αντιλαϊκής πολιτικής.
- Να καλλιεργεί, στο όνομα της ανταποδοτικότητας, τη συνείδηση στους εργαζόμενους ότι για την όποια κοινωνική παροχή πρέπει να ξαναπληρώσουν.

Πρωθείται η μεταφορά αρμοδιοτήτων στους τομείς της Παιδείας, Υγείας-Πρόνοιας, Αθλητισμού κλπ. με σκοπό τη διάσπαση του ενιαίου δωρεάν δημόσιου χαρακτήρα τους και το άνοιγμα του δρόμου για την ιδιωτικοποίησή τους.

Με το νόμο 2880/2001 έχουμε τη μεταφορά στην πρωτοβάθμια ΤΑ ορισμένων νέων αρμοδιοτήτων, όπως: συντήρηση και επισκευή σχολείων, αρμοδιότητες για τα αθλητικά κέντρα και τα γυμναστήρια, αρμοδιότητες για τους κρατικούς βρεφικούς σταθμούς. Ενώ για το 2002 σχεδιάζεται η μεταφορά αρμοδιοτήτων των υγειονομικών επιθεωρήσεων, ολοκλήρωσης της μεταφοράς των λιμενικών ταμείων.

Ταυτόχρονα, ενισχύονται αλλά και δημιουργούνται νέοι μηχανισμοί καταστολής για την αντιμετώπιση του λαϊκού κινήματος, όπως η δημιουργία της δημοτικής αστυνομίας.

Η όποια μεταφορά αρμοδιοτήτων δε συνοδεύεται από τη θεσμοθετημένη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων. Τα χρήματα που δίνονται δεν επαρκούν ούτε για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών.

Κύριο σύνθημα για την προώθηση των αντιλαϊκών σχεδίων είναι η λεγόμενη «αποτελεσματικότητα». Προβάλλοντας τη σημερινή απαράδεκτη κατάσταση του δημόσιου τομέα παροχής υπηρεσιών (υγείας, παιδείας, πρόνοιας κλπ.) και της δημόσιας διοίκησης, που δημιούργησε η κυβερνητική πολιτική αναγορεύεται σαν «αποτελεσματικότητα» η αυτονόητη ανάγκη για τη γρήγορη και σωστή εξυπηρέτηση του λαού. Αποτελεσματικότητα για την άρχουσα τάξη είναι η γρήγορη και ολοκληρωμένη εφαρμογή της πολιτικής που εκφράζει τα συμφέροντά της, δηλαδή οι ιδιωτικοποιήσεις, η πρόσθετη φορολογία, ο περιορισμός των κοινωνικών και δημοκρατικών κατακτήσεων. Σε αυτήν την «αποτελεσματικότητα» υποτάσσονται τα πάντα.

Παράλληλα ενισχύονται οι μηχανισμοί ελέγχου της ΤΑ από την κεντρική εξουσία. Η Περιφέρεια αποτελεί έναν αναβαθμισμένο κυβερνητικό μηχανισμό ελέγχου της ΤΑ και εφαρμογής της κυβερνητικής πολιτικής. Στα πλαίσια αυτά οι οικονομικοί προϋπολογισμοί της ΤΑ πρέπει να συντάσσονται και να υπηρετούν τους στόχους και τις προτεραιότητες του κρατικού προϋπολογισμού, ενώ το τεχνικό πρόγραμμα επενδύσεων πρέπει να είναι ενταγμένο στις προτεραιότητες του προγράμματος δημόσιων επενδύσεων, στη λογική της «επιλεξιμότητας» των Περιφερειακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) που έχουν εγκριθεί από την ΕΕ.

Ο έλεγχος των πράξεων της ΤΑ γίνεται από διορισμένες, από το ΓΓ της Περιφέρειας, επιτροπές, ενώ καταργήθηκε η δυνατότητα προσφυγής κατά των αποφάσεων του περιφερειάρχη.

ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Η χρηματοδότηση και οι πόροι της ΤΑ είναι υποταγμένοι στην υλοποίηση του Προγράμματος Σταθερότητας και της πορείας «πραγματικής σύγκλισης». Στο όνομα της δήθεν «αυτοτέλειας» και της «ανεξαρτησίας» της ΤΑ από το κράτος προωθείται η αύξηση των ιδίων πόρων και η συνεχής μείωση της κρατικής χρηματοδότησης, των εσόδων της ΤΑ από τον κρατικό προϋπολογισμό. Σήμερα οι οικονομικοί πόροι της ΤΑ από τον κρατικό προϋπολογισμό βρίσκονται σε εξευτελιστικό επίπεδο.

Η χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό για το 2002 μειώθηκε ακόμη περισσότερο. Για την πρωτοβάθμια ΤΑ η ονομαστική αύξηση της κρατικής χρηματοδότησης, μέσω των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ), σε σχέση με το 2001 προβλέπεται να είναι της τάξης του 2,0%, αύξηση η οποία δεν καλύπτει ούτε τον πληθωρισμό, όταν η ονομαστική αύξηση του ΑΕΠ για το 2002 προβλέπεται ότι θα είναι 6,9% σε σχέση με το 2001. Συνολικά οι ΚΑΠ για την πρωτοβάθμια ΤΑ ανέρχονται στο 2,45% των δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού.

Αντίστοιχα για τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (ΝΑ) η ονομαστική αύξηση της κρατικής χρηματοδότησης προβλέπεται ότι θα είναι 2,1% , ενώ οι συνολικοί πόροι που θα διατεθούν στη ΝΑ ανέρχονται στο 0,68% των δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού, ποσά τα οποία δεν επαρκούν ούτε ακόμη και για την εύρυθμη λειτουργία της σαν απλός διοικητικός μηχανισμός.

Ταυτόχρονα, η κυβέρνηση ενώ παραχωρεί και νέες αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους, παρακρατά αυθαίρετα και ένα μεγάλο μέρος από τα χρήματα που ανήκουν στην ΤΑ. Υπολογίζεται ότι για την περίοδο 1990-2001 τα ποσά που αυθαίρετα παρακρατήθηκαν ανέρχονται στο 1,5 τρις. δραχμές.

Με την πρόσφατη Συνταγματική αναθεώρηση καταργήθηκε η υποχρέωση του κράτους για την εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων που απαιτούνται για την εκπλήρωση της αποστολής της ΤΑ και αντικαταστάθηκε με την απλή υποχρέωση του κράτους να λαμβάνει νομοθετικά, κανονιστικά και δημοσιονομικά μέτρα για να βρεθούν τα απαιτούμενα χρήματα. Δηλαδή μέσα από την αύξηση και την επέκταση των τελών και των εισφορών, μέσα από την επιβολή φόρων από την ΤΑ. Αλλωστε δεν είναι τυχαίο, ότι για πρώτη φορά στο νέο Σύνταγμα αναφέρεται η δυνατότητα είσπραξης φόρων απευθείας από την ΤΑ. Πρόκειται για την προσπάθεια ανάθεσης φορολογικής εξουσίας στην ΤΑ (είσπραξη και διαχείριση φόρων) και παράλληλα, μέσα από το σχέδιο «Πολιτεία» προωθείται η σταδιακή μεταφορά υπηρεσιών των εφοριών στην ευθύνη της ΤΑ.

Τα μέτρα αυτά θα οδηγήσουν στην αύξηση της φορολογίας, στην αύξηση του ανταγωνισμού ανάμεσα στους δήμους, η οποία θα συμβάλει στη διεύρυνση των ανισοτήτων ανάμεσα στους δήμους και τις νομαρχίες, θα οδηγήσουν, όπως προκύπτει από τη διαχείριση άλλων φόρων που έγιναν από την ΤΑ (πχ. ΤΑΠ), στην ουσιαστική απαλλαγή του κεφαλαίου και στην επιβάρυνση των λαϊκών στρωμάτων.

ΝΔ ΚΑΙ ΣΥΝ, ΑΝΟΥΣΙΑ ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗ - ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΝ

Η ΝΔ ακολουθεί και στο χώρο της ΤΑ τη γενική γραμμή υποστήριξης της πολιτικής των αντιλαϊκών αντεργατικών αλλαγών (καπιταλιστικών αναδιαρθρώσεων) με ταυτόχρονη δημαγωγική αντιπολίτευση προς την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ.

Η ουσία των απόψεών της ταυτίζεται με την κυβερνητική πολιτική (δήμος - επιχείρηση, εμπορευματοποίηση-ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών, ανταποδοτικότητα, ανταγωνιστικότητα,

φορολογική εξουσία, Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης), που προσαρμόζει την ΤΑ σαν μοχλό των καπιταλιστικών αναδιαρθρώσεων. Αλλωστε οι εκλεγμένοι της Δήμαρχοι και Νομάρχες υλοποίησαν απαρέγκλιτα την κυβερνητική πολιτική.

Με δημαγωγικές κορώνες προσπαθεί να κρύψει ότι στα πραγματικά κοινωνικά χαρακώματα είναι συμπολεμιστής του ΠΑΣΟΚ, του κεφαλαίου, των ιμπεριαλιστικών συνασπισμών και αντίπαλος των λαϊκών δυνάμεων, προσπαθεί να καρπωθεί τη λαϊκή δυσάρεσκια.

Η ΝΔ θεωρεί την Τοπική Αυτοδιοίκηση μέρος του κράτους και ότι το σημερινό κράτος είναι «εστία και γενεσιουργός αιτία όλων των προβλημάτων», όχι βέβαια λόγω του ταξικού του χαρακτήρα, αλλά επειδή είναι «συνώνυμο της αδιαφάνειας, της γραφειοκρατίας, του υδροκεφαλισμού, του κομματισμού και του συντηρητισμού». Οι ευθύνες βρίσκονται στο ΠΑΣΟΚ, το οποίο ούτε θέλει, ούτε μπορεί να κάνει ρήξεις για μια νέα εποχή.

Για τον εκσυγχρονισμό του κράτους θεωρεί ότι χρειάζεται:

- Αναμόρφωση της κεντρικής διοίκησης, επιτελικός και ελεγκτικός ο ρόλος της και απεξάρτησή της από την εκάστοτε κυβέρνηση.

- Ουσιαστική αποκέντρωση και ενίσχυση της Τοπικής και Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης την οποία θεωρεί όχι απλά θεσμό διακυβέρνησης αλλά ζωτικό πολιτικό χώρο όπου αναδεικνύονται τα προβλήματα της καθημερινότητας, αναζητούνται και προωθούνται οι πιο αποτελεσματικές λύσεις. Οτι από τη φύση της διακρίνεται από το συλλογικό χαρακτήρα της πολιτικής απόφασης, από την αμεσότητα σχέσεων κράτους-πολιτών, από την αμεσότερη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά.

Η ΝΔ προβάλλει ορισμένα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι με τις κρατικές υπηρεσίες και προκαλούν την αγανάκτησή τους, προβλήματα τα οποία αξιοποιεί και το ΠΑΣΟΚ για να προωθήσει τις αναδιαρθρώσεις με την αιτιολογία του «εκσυγχρονισμού» και της «αποδοτικότητας». Φυσικά συγκαλύπτει το κύριο, το ρόλο και το χαρακτήρα του αστικού κράτους γενικά σαν εργαλείο για να αναπαράγονται από τη μια τα κέρδη του κεφαλαίου και από την άλλη τα βάσανα των λαϊκών στρωμάτων, που οξύνονται στο έπακρο με τη νεοφιλελεύθερη επίθεση των αντιδραστικών αλλαγών. Στα πλαίσια αυτά αποδίδει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ρόλο, χαρακτήρα και περιεχόμενο έξω από ταξικό προσδιορισμό, υπερταξικό και ουδέτερο, πράγμα που συνάδει εξάλλου με τις αστικές θεωρίες για την αταξικότητα, ουδετερότητα, εξισορροπητικό ρόλο του κράτους κλπ.

Τα περί «αποκέντρωσης», «δημοκρατικού προγραμματισμού», «περιφερειακής ανάπτυξης» προβάλλονται για να περνά σε δεύτερο πλάνο το κύριο ζήτημα: ποια πολιτική έχουν ανάγκη οι λαϊκές δυνάμεις, λαμβάνοντας υπ όψιν το γεγονός ότι η πολιτική, περιφερειακά και τοπικά, καθορίζεται από τη γενικότερη πολιτική σε επίπεδο χώρας.

Η στάση των εκπροσώπων του ΣΥΝ στην Τοπική Αυτοδιοίκηση αυτά τα χρόνια επιβεβαίωσε ότι συμφωνεί με τις θεσμικές αλλαγές και τη λογική της επιχειρηματικότητας, της φορολογικής εξουσίας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, των ιδιωτικοποιήσεων και της εμπορευματοποίησης, τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης (ΤΣΑ), υπερθεματίζει για την ΕΕ και την «Ευρώπη των περιφερειών». Οι όποιες διαφοροποιήσεις τους είναι σε δευτερεύοντα ζητήματα.

Πέρα από την πρακτική των εκλεγμένων του στους δήμους και τις νομαρχίες (π.χ. πρωτοπόρα δράση του Σκοτινιώτη στη Νομαρχία Μαγνησίας για την εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής), χαρακτηριστική είναι η ομοφωνία των εκπροσώπων ΠΑΣΟΚ, ΝΔ και ΣΥΝ στην κατεύθυνση των αποφάσεων και των ψηφισμάτων στα συνέδρια της ΚΕΔΚΕ και της ΕΝΑΕ.

Η συμφωνία αυτή αποτυπώνεται και στην κοινή κάθοδο με το ΠΑΣΟΚ από τον πρώτο γύρο σε μια σειρά δήμους και νομαρχίες, και βεβαίως κανείς δεν μπορεί να ισχυριστεί στα

σοβαρά ότι στους συγκεκριμένους δήμους και νομαρχίες το ΠΑΣΟΚ ακολουθεί άλλη πολιτική. Αυτό, όμως, αποδεικνύει την καιροσκοπική πολιτική του ΣΥΝ, την προσπάθειά του να εξαπατά τους ψηφοφόρους, δείχνει την αξιοπιστία και τη φερεγγυότητά του σαν κόμμα. Θέλει να φαίνεται ότι διαχωρίζεται από το ΠΑΣΟΚ, ενώ επί της ουσίας συμφωνεί μαζί του, για να εγκλωβίσει ανθρώπους που αισθάνονται αριστεροί και να φθείρει τη ριζοσπαστικοποίηση των συνειδήσεών τους, να πλασάρει τα περί ενότητας της αριστεράς και να διατηρεί μια κρίσιμη «μάζα», μια προίκα για να διαπραγματεύεται με το ΠΑΣΟΚ.

Με τη γνωστή του θεσμολαγνεία και δημαγωγώντας για τα περί «αυτονομίας και ανεξαρτησίας» της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για «αποκέντρωση και ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη», ο ΣΥΝ ισχυρίζεται ότι «εάν προχωρήσουμε στην περιφερειακή συγκρότηση του κράτους με την ανακατανομή των πόρων και εξουσιών, που αυτή η περιφερειακή συγκρότηση θα συνεπαγόταν, όλα θα άλλαζαν στον τόπο μας». (2) Με άλλα λόγια μέσω των αυτοδιοικητικών θεσμών μπορεί να ανατραπεί η κυβερνητική πολιτική, πράγμα που θα ήταν βέβαια μια παγκόσμια πρωτοτυπία, γιατί είτε αστικό είτε σοσιαλιστικό είναι το κράτος, η Τοπική Αυτοδιοίκηση σαν τμήμα του, δεν μπορεί παρά να υπηρετεί την πολιτική της κεντρικής εξουσίας. Ο ΣΥΝ βέβαια τοποθετείται έτσι γιατί αυτό που εννοεί με το «όλα» είναι ένα ρετουσάρισμα της κυβερνητικής πολιτικής, μια πιο εκλεπτυσμένη εξαπάτηση των εργαζομένων μέσα από τα διάφορα «δίκτυα κατά της φτώχειας», τα προγράμματα της ΕΕ κλπ.

Ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη - με την έννοια της εξίσωσης των δεικτών του κατά κεφαλή ΑΕΠ - στα πλαίσια της «οικονομίας της αγοράς», όπου πρυτανεύει το καπιταλιστικό κέρδος, δεν μπορεί να υπάρξει. Η ανισομετρία είναι νόμος της. Αυτό έχει δείξει η εμπειρία τόσο της κλασικής σοσιαλδημοκρατικής διαχείρισης, όσο και της νεοφιλελεύθερης σε όλες τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης, όπου μέσα στα πλαίσιά τους διατηρούνται ή οξύνονται οι περιφερειακές διαφορές. Αποκαλυπτικό άλλωστε είναι το παράδειγμα της Ιταλίας, στην οποία ο θεσμός της αιρετής περιφερειακής διοίκησης με σημαντικές αρμοδιότητες και εξουσίες, ενώ ξεπέρασε το μισό αιώνα ζωής, δεν οδήγησε σε καμία άμβλυση των περιφερειακών ανισοτήτων. Ακόμη και στην υποθετική περίπτωση που αυτό θα μπορούσε να γίνει, δε θα είχε κανένα θετικό αντίκρουσμα για τα φτωχά λαϊκά στρώματα, τα οποία εξίσου υποφέρουν σε Αθήνα και επαρχία, γιατί απλούστατα ο δείκτης του κατά κεφαλήν ΑΕΠ συγκαλύπτει το ταξικό χάσμα ανάμεσα στην πλουτοκρατία και τις λαϊκές δυνάμεις.

Είναι, βεβαίως, διαφορετικό πράγμα αυτό που λέει το Κόμμα μας, ότι οι δημοτικές αρχές που αντιστέκονται στις καπιταλιστικές αναδιαρθρώσεις μπορούν να ενισχύσουν τον αγώνα των λαϊκών δυνάμεων, να παρεμβάλλουν εμπόδια στην αντιλαϊκή πολιτική, να διεκδικήσουν και να αποσπάσουν ενδεχομένως κάποιες κατακτήσεις, όμως δεν μπορούν να αποτελέσουν νησιδες φιλολαϊκής ανάπτυξης.

Η ΔΥΣΑΡΕΣΚΕΙΑ ΝΑ ΒΡΕΙ ΘΕΤΙΚΗ ΔΙΕΞΟΔΟ

Στην Απόφαση της ΚΕ για τη «Δουλιά του Κόμματος στην Αυτοδιοίκηση και η προετοιμασία μας για τις Δημοτικές και Νομαρχιακές εκλογές», τονίζεται ότι δεν υπάρχει άλλη επιλογή από την ανάπτυξη πάλης κατά των αντιλαϊκών επιλογών που καλούνται να εφαρμόσουν οι τοπικές αρχές. Δεν υπάρχει άλλη επιλογή από την αντίσταση, την απειθαρχία σε αντιλαϊκές πολιτικές, τη στήριξη στο λαϊκό κίνημα, τη συμπαρατάξη του λαού με εκείνες τις τοπικές αρχές που είναι διατεθειμένες να διεκδικήσουν φιλολαϊκές λύσεις.

Η δυσαρέσκεια να βρει θετική διέξοδο στην ενίσχυση των ψηφοδελτίων που θα στηρίξει το ΚΚΕ και οι δυνάμεις που θα συνεργαστούν μαζί του. Να μην αξιοποιηθεί από κανέναν από τους δύο πόλους. Σημασία έχει η *καταδίκη και των δύο* (ΠΑΣΟΚ και ΝΔ) για τον αντιλαϊκό ρόλο τους στις εξελίξεις στην ΤΑ και τη χρησιμοποίησή της από αυτούς. Η *καταδίκη να εκφραστεί και στους δύο γύρους* των εκλογών. Να ενισχύονται οι αντιστάσεις σε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους, για να μην πέσουν βορά ψευτοδιλημάτων. Οι εκλογές να αξιοποιηθούν ώστε:

● Να βοηθήσουν στην αγωνιστική συμπάραταξη όσων αντιστέκονται στην πολιτική της ΕΕ, στους «εκσυγχρονισμούς» και αναδιρθρώσεις που πλήττουν την πλειοψηφία του λαού, ιδιαίτερα την εργατική τάξη, τη νεολαία, τα φτωχά λαϊκά στρώματα.

● Να δώσουν ώθηση στη συσπείρωση λαϊκών ριζοσπαστικών δυνάμεων που θέλουν να παλέψουν την πολιτική που επιδεινώνει το βιοτικό τους επίπεδο και περιορίζει δραστικά τα δημοκρατικά δικαιώματά τους.

● Να εκφραστεί η λαϊκή δυσαρέσκεια στις επιλογές της ΕΕ, στις εργασιακές σχέσεις, στην κοινωνική πολιτική, στις ιδιωτικοποιήσεις, στα σχέδια της νέας τάξης.

Είναι δυνατόν, ανάλογα με το συσχετισμό δύναμης που θα βγάλουν οι εκλογές, τα τοπικά όργανα, καθώς εκλέγονται με την ψήφο του λαού, να αποκτήσουν ικανότητα διεκδίκησης, να βάζουν φρένο σε αντιλαϊκά σχέδια, να αναστείλουν, έστω προσωρινά, αντιλαϊκές επιλογές, να αποσπών κάποιες παραχωρήσεις. Η αλλαγή του συσχετισμού δυνάμεων στα τοπικά όργανα, και μάλιστα όταν αυτή έχει ευρύτερες διαστάσεις και μαζικό χαρακτήρα, θα δώσει αέρα και δυνατότητες στο γενικότερο αγώνα για τα δικαιώματα του λαού. Θα φέρει σημαντικά αποτελέσματα στο βαθμό που προωθούνται η κοινή δράση και αλληλεγγύη των αγωνιστικών τοπικών αρχών με αγωνιστικά ταξικά κοινωνικά κινήματα, με το κίνημα των γυναικών, της νεολαίας, το αντιπολεμικό, φιλειρηνικό. **Να αξιοποιηθούν οι συσπειρώσεις που έχουν επιτευχθεί και να διευρυνθούν παραπέρα σε όλα τα μέτωπα για όλα τα προβλήματα. Να εκφραστούν και μέσα από τα ψηφοδέλτια που θα στηρίξουμε.**

Ο λαός μας με τους αγώνες του, με τη συγκρότηση του Λαϊκού Μετώπου και με την προϋπόθεση ότι θα υπάρχουν αποτελέσματα ως το επίπεδο της εξουσίας, θα μπορέσει να αναδείξει λαογένητους τοπικούς θεσμούς που θα έχουν λόγο και ρόλο στην τοπική, περιφερειακή ανάπτυξη προς όφελος του λαού και σε βάρος των μονοπωλίων.

Ο Νίκος Καραθανασόπουλος είναι μέλος του Τμήματος Οικονομίας της ΚΕ του ΚΚΕ.

1. Ανατίθενται σε αυτές αρμοδιότητες και υπηρεσίες της ΤΑ. Ετσι, έχουν αναπτυχθεί δημοτικές επιχειρήσεις για τον πολιτισμό, τον αθλητισμό, την πρόνοια. Οι επιχειρήσεις αυτές λειτουργούν τις περισσότερες φορές έξω από το πλαίσιο ελέγχου των συμβουλίων της ΤΑ. Παρακάμπτονται τα Δημοτικά και Νομαρχιακά Συμβούλια και υποκαθίστανται από αυτές. Αυτονομούνται σαν επιχειρηματικές μονάδες και παίζουν το ρόλο του προθάλαμου στην εισαγωγή του μεγάλου κεφαλαίου. Χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη πελατειακών σχέσεων.

2. Από την Εισηγητική ομιλία του Ν. Κωνσταντόπουλου στο θεματικό συνέδριο του ΣΥΝ για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, Απρίλης 2001.

* Το Civilitas.GR και ο «ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ» προτίθενται να απομακρύνουν το κείμενο αυτό από την Ιστοσελίδα τους, εάν η αναδημοσίευσή του προσβάλλει κεκτημένα πνευματικά ή εμπορικά δικαιώματα (info@civilitas.gr)